

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: گروه داروسازی سنتی

عنوان درس: مفردات طب سنتی و کاربرد منطقی آنها 2

کد درس: 07

نوع و تعداد واحد¹: 2 واحد نظری - 1 واحد عملی

نام مسؤؤل درس: دکتر روجا رحیمی

مدرس/ مدرسان: دکتر روجا رحیمی - دکتر مهران میراب زاده

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: اصول و مبانی طب سنتی ایران و حفظ الصحه

رشته و مقطع تحصیلی: داروسازی سنتی - PhD

اطلاعات مسؤؤل درس:

رتبه علمی: دانشیار

رشته تخصصی: داروسازی سنتی

محل کار: دانشکده طب ایرانی دانشگاه علوم پزشکی تهران

تلفن تماس: 88990831

نشانی پست الکترونیک: rojarahimi@gmail.com

¹مشمتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤل درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

درس اصول و مبانی گیاه درمانی به گیاهان دارویی از منظر طب سنتی و طب نوین می‌پردازد و گیاهان دارویی را از جنبه‌های مختلف شامل ماهیت، طبیعت، مکانیسم عمل، افعال و خواص فارماکولوژیک و درمانی، عوارض جانبی، تداخلات و موارد منع مصرف براساس این دو دیدگاه مورد بررسی و مقایسه قرار می‌دهد. دانشجویان در دوره داروسازی عمومی با اصول گیاه درمانی از دیدگاه طب نوین آشنا شده‌اند. بنابراین لازم است که تکیه بیشتری بر اصول و مبانی گیاه درمانی از دیدگاه طب سنتی صورت پذیرد و دانشجویان با اصول و مبانی حاکم بر گیاه درمانی از دیدگاه طب سنتی مسلط شوند. منابع متعددی در طب سنتی ایران در خصوص گیاه درمانی موجود می‌باشد که تحت عنوان کتب مفردات شناخته می‌شوند. در طب نوین نیز منابع متعددی در این خصوص موجود می‌باشد که تحت عنوان کتب فیتوتراپی از آنها نام برده می‌شود.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

- آشنایی با ماهیت مفردات پر کاربرد در طب ایرانی
- آشنایی با ابعاد درمانی مختلف مفردات پر کاربرد

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- بتواند مفردات پر کاربرد در طب ایرانی را شناسایی کند و آنها را از مفردات با شکل ظاهری مشابه و تقلبات تشخیص دهد.
- با ترکیبات شیمیایی اصلی موجود در هر یک از مفردات آشنا شود.
- با طبیعت و افعال و خواص هر یک از مفردات آشنا شود.
- با نحوه مصرف هر یک از مفردات آشنا شود.
- با ملاحظات مصرف هر یک از مفردات شامل عوارض جانبی، تداخلات، موارد منع مصرف و احتیاطات آشنا شود.

رویکرد آموزشی^۱:

☐ مجازی ^۲	☐ حضوری	☒ ترکیبی ^۳
---	--------------------------------	---

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

1. Educational Approach
2. Virtual Approach
3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

روش‌های یاددهی - یادگیری زیر به عنوان نمونه معرفی شده‌اند:

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

روش‌های یاددهی - یادگیری زیر به عنوان نمونه معرفی شده‌اند:

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه‌های کوچک
- ایفای نقش
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

روش‌های تدریس مجازی در بالا نام برده شد. دو جلسه به صورت حضوری جهت آشنایی دانشجویان با مفردات تدریس شده در طول ترم به صورت عملی در آزمایشگاه خواهیم داشت که علاوه بر یاددهی نحوه شناسایی مفردات، دانشجویان را با مفردات مشابه و تقلبات رایج نیز آشنا خواهیم نمود.

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجویان	نام مدرس / مدرسان
1	کنزرو مسکلی	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	مکبات حاوی کنزرو مسکلی؛ دکتر شهبازی	دکتر رحیمی
2	تبدوز نمیل	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	مکبات حاوی تبدوز نمیل؛ دکتر مصدق	دکتر رحیمی
3	آورشن نمنا شیرین بیان	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	مکبات حاوی این منزوات؛ دکتر اسامیلی	دکتر میراب زاده

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجویان	نام مدرس / مدرسان
4	پارامگس انترزه	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	مکبات حاوی پارامگس و انترزه؛ دکتر شهبازی	دکتر رحیمی
5	قطر مورخان	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	مکبات حاوی این مندرجات؛ دکتر صدق	دکتر میراب زاده
6	مقل، انوزه	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	مکبات حاوی این مندرجات؛ دکتر اسماعیلی	دکتر میراب زاده
7	ترجمین، شیر نشسته، مکر نیتال	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	مکبات حاوی این مندرجات؛ دکتر شهبازی	دکتر میراب زاده
8	سنبل الیب، نانگک	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	مکبات حاوی این مندرجات؛ دکتر صدق	دکتر میراب زاده
9	خاکشی، قدوس، رحمان	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	مکبات حاوی خاکشی، قدوس و رحمان؛ دکتر اسماعیلی	دکتر رحیمی
10	مندرات غیر متداول	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	-	دکتر میراب زاده
11	گشتیز، مورد، پریادشان	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	مکبات حاوی گشتیز، مورد، پریادشان؛ دکتر شهبازی	دکتر رحیمی
12	کتاب، ریوند	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	مکبات حاوی کتاب، ریوند؛ دکتر صدق	دکتر رحیمی
13	ایر، سحر، غفل	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	مکبات حاوی این مندرجات؛ دکتر اسماعیلی	دکتر میراب زاده
14	باز، خونیز، مناب	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	مکبات حاوی باز، خونیز، مناب	دکتر رحیمی
15	آشنایی با مندرات صحنی	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تالی	-	دکتر میر حسینیان
16	ششایی مندرات	سخنرانی تالی، استاده از دانشجویان دندیس	شکرت و آزمون آسکی	دکتر رحیمی
17	ششایی مندرات		شکرت و آزمون آسکی	دکتر میراب زاده

وظایف و انتظارات از دانشجویان:

منظور وظایف عمومی دانشجویان در طول دوره است. وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس¹

- مطالعه به موقع محتوا
- ارائه به موقع تکالیف
- مشارکت فعال در مباحثات مطرح شده در تالارهای گفتگو
- شرکت در کوییزهای طول ترم در موعد مقرر و کسب نمره مورد قبول

روش ارزیابی دانشجویان:

▪ ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۲: تکوینی

1. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.
2. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

▪ ذکر روش ارزیابی دانشجو: ارائه کلاسی دانشجو، کوئیز، آسکی، امتحان پایان ترم

▪ ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو

○ تکالیف و مباحثات: 4

○ کوئیز: 4

○ آسکی: 6

○ امتحان پایان ترم: 6

✓ ارزیابی تکوینی (سازنده):^۱ ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف آرایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود.

نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ ارزیابی تراکمی (پایانی):^۲ ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «جورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و، آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE³، OSLE⁴ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار^۵ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS^۶، لاگ‌بوک^۷، کارپوشه (پورت فولیو)^۸، ارزیابی 360 درجه^۹ و باشد.

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

1. Formative Evaluation
2. Summative Evaluation
3. Objective Structured Clinical Examination
4. Objective Structured Laboratory Examination
5. Workplace Based Assessment

6. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

7. Logbook
8. Portfolio
9. Multi Source Feedback (MSF)

الف) کتب:

1. مخزن الادویه. محمد حسین عقیلی. تصحیح و بازنویسی: محمد رضا شمس اردکانی، روجا رحیمی، فریبا فرجامند. دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی تهران، انتشارات سبز آرنج، تهران 1387
2. الشامل فی الصناعه الطبیه. ابن نفیس قرشی (قرن 7). تحقیق یوسف زیدان. منشورات المجمع الثقافی 2000.
3. Heber D. PDR for herbal medicine. 4th edition. Montvale :Thomson healthcare Inc, 200
4. رحیمی روجا و همکاران. ملاحظات مصرف مفردات و مرکبات پر کاربرد در طب ایرانی. انتشارات چوگان

ب) مقالات:

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

1. سید محمد مومن تنکابنی، تحفه المومنین، تصحیح و تحقیق: روجا رحیمی، محمد رضا شمس اردکانی، فاطمه فرجامند، موسسه نشر شهر، 1386.
2. داود بن عمر الانطاکی، تذکره اولی الالباب و الجامع للعجب العجاب، معهد تاریخ العلوم العربیه و الاسلامیه، 1417 ه.ق.، مجلد الاول،
3. موفق الدین ابومنصور علی الهروی، الابنیه عن حقایق الادویه، تصحیح: احمد بهمنیار، موسسه چاپ و انتشار دانشگاه تهران، 1371
4. ابن بیطار مالقی، جامع لمفردات الادویه والاغذیه، نسخه تاییبی

5.E/S/C/O/P Monographs: The Scientific Foundation for Herbal Medicinal Products

6.Handbook of medicinal herbs (James A. Duke)

7.The Complete German Commission E Monographs: Therapeutic Guide to Herbal Medicines

8.WHO Monographs on Selected Medicinal Plants

چک لیست ارزیابی طرح دوره

چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها			معیارهای ارزیابی	آیتم	نام درس	رشته مقطع	گروه
توضیحات در خصوص موارد نیازمند اصلاح	نیازمند اصلاح	قابل قبول					
			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسؤل درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و هم‌زمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس			
			اطلاعات مسؤل درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسؤل درس			
			بخش‌های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس			

			اهداف کلی / محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند..	اهداف کلی / محورهای توانمندی			
			اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند	اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی			
			روش‌های یاددهی و یادگیری درج شده‌اند	روش‌های یاددهی - یادگیری			
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس			
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو			
			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/ روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است..	نحوه ارزیابی دانشجو			
			کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط، معرفی شده‌اند	منابع			